

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 1. avgusta 2025*

„Predhodno odločanje – Azilna politika – Direktiva 2013/32/EU – Skupni postopki za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite – Člena 36 in 37 – Koncept ‚varna izvorna država‘ – Označitev z zakonodajnim aktom – Priloga I – Merila – Člen 46 – Pravica do učinkovitega pravnega sredstva – Člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Sodni preizkus nacionalne označitve tretje države za varno izvorno državo – Objava virov informacij, na katerih temelji ta odločitev“

V združenih zadevah C-758/24 [Alace]ⁱ in C-759/24 [Canapelli]ⁱ,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Tribunale ordinario di Roma (sodišče v Rimu, Italija) z odločbama z dne 31. oktobra 2024 in 4. novembra 2024, ki sta na Sodišče prispeli 4. novembra 2024 oziroma 5. novembra 2024, v postopkih

LC (C-758/24),

CP (C-759/24)

proti

Commissione Territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Roma – sezione procedure alla frontiera II,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, T. von Danwitz, podpredsednik, K. Jürimäe (poročevalka), predsednica senata, I. Jarukaitis, predsednik senata, M. L. Arastey Sahún, predsednica senata, A. Kumin, N. Jääskinen, D. Gratsias in M. Gavalec, predsedniki senatov, I. Ziemele, sodnica, J. Passer, Z. Csehi, sodnika, O. Spineanu-Matei, sodnica, B. Smulders in M. Condinanzi, sodnika,

generalni pravobranilec: J. Richard de la Tour,

sodni tajnik: C. Di Bella, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 25. februarja 2025,

* Jezik postopka: italijanščina.

ⁱ Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za LC S. Angilletta, avvocata,
- za CP D. Belluccio in S. Greco, avvocati,
- za italijansko vlado S. Fiorentino, agent, skupaj z L. D’Asciamem, E. Feolajem in I. Massarelli, avvocati dello Stato,
- za bolgarsko vlado S. O. Ruseva in T. S. Tsingileva, agentki,
- za češko vlado A. Edelmannová, M. Smolek in J. Vlácil, agenti,
- za nemško vlado J. Möller in R. Kanitz, agenta,
- za grško vlado T. Papadopoulou, agentka,
- za francosko vlado B. Dourthe, O. Duprat-Mazaré in B. Fodda, agentke,
- za ciprsko vlado I. Neophytou in E. Symeonidou, agentki,
- za latvijsko vlado J. Davidoviča in S. Zellis, agenta,
- za litovsko vlado K. Dieninis, agent,
- za madžarsko vlado M. Z. Fehér in R. Kissné Berta, agenta,
- za malteško vlado A. Buhagiar, agentka,
- za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in A. Hanje, agentki,
- za avstrijsko vlado A. Posch, J. Schmoll in P. Thalmann, agenti,
- za poljsko vlado B. Majczyna in D. Lutostańska, agenta,
- za slovaško vlado E. V. Larišová, agentka,
- za finsko vlado H. Leppo in M. Pere, agentki,
- za švedsko vlado F.-L. Göransson in J. Olsson, agenta,
- za Evropsko komisijo A. Azéma, M. Debieuvre in F. Tomat, agentke,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. aprila 2025

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago členov od 36 do 38 Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (UL 2013, L 180, str. 60) v povezavi z uvodnimi izjavami 42, 46 in 48 te direktive ter Prilogo I k tej direktivi in ob upoštevanju člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) ter členov 6 in 13 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP).
- 2 Ta predloga sta bila vložena v okviru sporov med osebama LC in CP, državljanoma Ljudske republike Bangladeš, ter Commissione territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Roma – sezione procedure alla frontiera II (teritorialna komisija za priznavanje mednarodne zaščite v Rimu – oddelek za postopke na meji II, Italija) glede zakonitosti odločb, s katerimi je zadnjenavedena komisija po pospešenih postopkih na meji zavrnila prošnji oseb LC in CP za mednarodno zaščito kot očitno neutemeljeni.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2013/32

- 3 V uvodnih izjavah 18, 20, 40, 42, 46 in 48 Direktive 2013/32 je navedeno:
 - „(18) V interesu držav članic in prosilcev za mednarodno zaščito je, da se o prošnjah za mednarodno zaščito odloči, kakor hitro je to mogoče, brez poseganja v ustreznost in celovitost obravnave, ki je v teku.
- [...]
- (20) V natančno določenih okoliščinah, kadar je prošnja verjetno neutemeljena ali kadar obstajajo resni pomisleki glede državne varnosti ali javnega reda, bi morale imeti države članice možnost pospešiti postopek obravnave, zlasti z uvedbo krajših vendar razumnih rokov za določene faze postopka, brez poseganja v ustreznost in celovitost obravnave, ki je v teku, ter učinkovit dostop prosilca do osnovnih načel in jamstev, določenih s to direktivo.
- [...]
- (40) Bistveno vodilo pri ocenjevanju utemeljenosti posamezne prošnje za mednarodno zaščito je varnost prosilca v njegovi izvorni državi. Kadar je možno tretjo državo šteti za varno izvorno državo, bi bilo treba državam članicam omogočiti, da jo označijo za varno in da domnevajo, da je varna tudi za posameznega prosilca, razen če prosilec predloži nasprotna dokaze.

[...]

- (42) Označitev tretje države za varno izvorno državo za namene te direktive ne more predstavljati absolutnega zagotovila za varnost državljanov te države. Ocena, na kateri temelji takšna označitev, lahko že zaradi svoje narave upošteva le splošne državljanske, pravne in politične okoliščine v tej državi ter to, ali so v tej državi subjekti, spoznani za krive preganjanja, mučenja ali nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja dejansko podvrženi sankcijam. Zato je pomembno, da se označitev zadevne države za varno ne uporablja za prosilca, ki izkaže, da ob upoštevanju njegovih posebnih okoliščin obstajajo tehtni razlogi zoper štetje te države za varno.

[...]

- (46) Kadar se države članice o uporabi konceptov varne države odločajo v vsakem primeru posebej ali če s seznamami določijo države, ki jih označijo za varne, bi morale pri tem med drugim upoštevati smernice in operativne priročnike ter informacije o državah izvora in dejavnostih, vključno z metodologijo poročila [Evropskega azilnega podpornega urada (EASO)] o informacijah o državah izvora, iz Uredbe (EU) št. 439/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o ustanovitvi Evropskega azilnega podpornega urada [UL 2010, L 132, str. 11], ter ustrezne smernice [Visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR)].

[...]

- (48) Da se zagotovi pravilna uporaba konceptov varne države na podlagi najnovejših informacij, bi morale države članice redno pregledovati razmere v teh državah na podlagi več virov informacij, vključno predvsem informacij drugih držav članic, EASO, UNHCR, Sveta Evrope in drugih ustreznih mednarodnih organizacij. Ko države članice ugotovijo bistveno spremembo položaja človekovih pravic v državi, ki so jo označile za varno, bi morale poskrbeti, da se čim prej ponovno pregledajo razmere in po potrebi pregleda označitev te države za varno.“

- 4 Člen 10 te direktive, naslovljen „Zahteve za obravnavanje prošenj“, v odstavku 3(b) in odstavku 4 določa:

„3. Države članice zagotovijo, da organ za presojo izdaja odločbe v zvezi s prošnjami za mednarodno zaščito na podlagi ustreznega obravnavanja. Države članice zato zagotovijo, da:

[...]

- (b) se iz različnih virov, kot so to EASO in UNHCR ter ustrezne mednarodne organizacije za človekove pravice, pridobijo točne in ažurne informacije o splošnih razmerah, ki vladajo v izvornih državah prosilcev in po potrebi v državah, skozi katere so potovali, ter da so te informacije dostopne osebju, odgovornemu za obravnavanje prošenj in odločanje;

[...]

4. Organi iz poglavja V imajo prek organa za presojo ali prosilca ali kako drugače dostop do splošnih informacij iz odstavka 3(b), ki so potrebne za opravljanje njihovih nalog.“

- 5 Člen 12 navedene direktive, naslovljen „Jamstva za prosilce“, v odstavku 1(d) določa:
- „Ob upoštevanju postopkov iz poglavja III države članice zagotovijo, da so vsem prosilcem zagotovljena naslednja jamstva:
- [...]
- (d) njim samim in, če je to primerno, njihovim pravnim ali drugim svetovalcem v skladu s členom 23(1) je zagotovljen dostop do informacij iz člena 10(3)(b) in informacij, ki jih dajo strokovnjaki iz člena 10(3)(d), kadar je organ za presojo te informacije upošteval pri odločanju o njihovi prošnji;
- [...].“
- 6 Člen 24 iste direktive, naslovljen „Prosilci, ki potrebujejo posebna procesna jamstva“, se nanaša na podporo, ki jo je treba zagotoviti takim prosilcem med celotnim trajanjem azilnega postopka.
- 7 Člen 31 Direktive 2013/32, naslovljen „Postopek obravnavanja“, v odstavku 8(b) določa:
- „Države članice lahko določijo, da se v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II prošnje obravnavajo pospešeno in/ali v skladu s členom 43 na meji ali v tranzitnem območju, če:
- [...]
- (b) prosilec prihaja iz varne izvirne države v smislu te direktive [...].“
- 8 Člen 32 te direktive, naslovljen „Neutemeljene prošnje“, določa:
- „1. Brez poseganja v člen 27 lahko države članice štejejo prošnjo za neutemeljeno le, če je organ za presojo ugotovil, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito na podlagi Direktive 2011/95/EU [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (UL 2011, L 337, str. 9)].
2. V primerih neutemeljenih prošenj, za katere se uporablja katera koli od okoliščin, ki so naštet v členu 31(8), lahko države članice prošnjo štejejo tudi za očitno neutemeljeno, če jo kot tako predvideva nacionalna zakonodaja.“
- 9 Člen 36 Direktive 2013/32, naslovljen „Koncept varne izvirne države“, določa:
- „1. Tretja država, ki je bila v skladu s to direktivo označena za varno izvirno državo, se lahko po individualnem obravnavanju prošnje šteje za določenega prosilca za varno izvirno državo le, če:
- (a) ima prosilec državljanstvo te države ali
- (b) je prosilec oseba brez državljanstva in je imel prej običajno prebivališče v tej državi

ter če ni izkazal nikakršnih tehtnih razlogov, zaradi katerih bi se štelo, da ta država glede na njegove posebne okoliščine in v smislu njegovega izpolnjevanja pogojev kot upravičenca do subsidiarne zaščite, v skladu z Direktivo [2011/95] ni varna izvorna država.

2. Države članice v nacionalni zakonodaji določijo nadaljnja pravila in podrobnosti o načinu uporabe koncepta varne izvorne države.“

- 10 Člen 37 Direktive 2013/32, naslovljen „Nacionalna označitev tretjih držav za varne izvorne države“, določa:

„1. Države članice lahko ohranijo ali sprejmejo zakonodajo, ki v skladu s Prilogo I dopušča nacionalno označitev varnih izvornih držav za namene obravnavanja prošelj za mednarodno zaščito.

2. Države članice redno preverjajo razmere v tretjih državah, označenih kot varne države izvora v skladu s tem členom.

3. Ocenjevanje, ali je država varna izvorna država v skladu s tem členom, temelji na različnih virih informacij, vključujoč zlasti informacije iz drugih držav članic, EASO, UNHCR, Sveta Evrope in drugih ustreznih mednarodnih organizacij.

4. Države članice obveščajo Komisijo o državah, ki so v skladu s tem členom označene za varne izvorne države.“

- 11 Člen 38 te direktive se nanaša na koncept varne tretje države.

- 12 Člen 43 navedene direktive, naslovljen „Postopki na meji“, v odstavku 1 določa:

„Države članice lahko v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II predvidijo postopke, v katerih se na mejah ali v tranzitnih območjih države članice odloča o:

[...]

(b) vsebini prošelj v postopku iz člena 31(8).“

- 13 Člen 46 iste direktive, naslovljen „Pravica do učinkovitega pravnega sredstva“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da imajo prosilci pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem zoper:

- (a) odločbo, izdano v zvezi z njegovo prošnjo za mednarodno zaščito, vključno z odločbo:
(i) o neutemeljenosti prošnje v zvezi s statusom begunca in/ali subsidiarne zaščite,

[...]

3. Države članice zaradi spoštovanja odstavka 1 zagotovijo, da učinkovito pravno sredstvo vsaj v pritožbenih postopkih pred sodiščem prve stopnje zagotavlja podrobno in ex nunc presojo dejstev in pravnih vprašanj, po potrebi vključno s presojo potreb po mednarodni zaščiti v skladu z Direktivo [2011/95].

[...]

5. Brez poseganja v odstavek 6 države članice prosilcem dovolijo, da ostanejo na njihovem ozemlju do izteka roka, v katerem lahko uveljavljajo svojo pravico do učinkovitega pravnega sredstva in, če so tako pravico v tem roku uveljavljali, pa do zaključka postopka s pravnim sredstvom.

6. V primeru odločbe:

(a) o očitni neutemeljenosti prošnje v skladu s členom 32(2) ali odločbe o neutemeljenosti prošnje po obravnavi v skladu s členom 31(8), razen v primerih, ko te odločbe temeljijo na okoliščinah iz člena 31(8)(h);

[...]

sodišče na podlagi prošnje prosilca ali na lastno pobudo odloči o pravici prosilca, da ostane na ozemlju države članice, če zaradi take odločitve prosilcu preneha pravica ostati v državi članici, in kadar v takih primerih v nacionalnem pravu ni predvidena pravica ostati v državi članici do zaključka postopka s pravnim sredstvom.

[...]“

14 Priloga I k Direktivi 2013/32, naslovljena „Označitev držav za varne izvirne države za namene člena 37(1)“, določa:

„Država se šteje za varno izvirno državo, če se na podlagi pravnega položaja, uporabe prava v okviru demokratičnega sistema in splošnih političnih okoliščin lahko sklepa, da tam na splošno in redno ni nikakršnega preganjanja, kakor je opredeljeno v členu 9 Direktive [2011/95], ni mučenja ali nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja in ni ogroženosti zaradi vsesplošnega nasilja v razmerah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada.

Pri ocenjevanju se med drugim upošteva tudi obseg zagotavljanja varnosti pred preganjanjem ali zlorabami z:

(a) ustreznimi zakoni in predpisi države in načinom, na katerega se ti uporabljajo;

(b) spoštovanjem pravic in svoboščin, določenih v [EKČP] in/ali v Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah[, ki ga je 16. decembra 1966 sprejela Generalna skupščina Združenih narodov in je začel veljati 23. marca 1976,] in/ali Konvencije Združenih narodov proti mučenju [in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju z dne 10. decembra 1984 (*Recueil des traités des Nations unies*, zv. 1465, str. 85, št. 24841 (1987)), zlasti pa pravic, od katerih v skladu s členom 15(2) [EKČP] ni mogoče odstopati;

(c) upoštevanjem načela nevračanja v skladu [s Konvencijo o statusu beguncev, podpisano v Ženevi 28. julija 1951 (*Recueil des traités des Nations unies*, zv. 189, str. 150, št. 2545 (1954)), ki je začela veljati 22. aprila 1954 in je bila dopolnjena s Protokolom o statusu beguncev, sklenjenim v New Yorku 31. januarja 1967, ki je začel veljati 4. oktobra 1967 (v nadaljevanju: Ženevska konvencija)];

(d) obstojem sistema učinkovitih pravnih sredstev zoper kršitve teh pravic in svoboščin.“

Uredba (EU) 2024/1348

- 15 Člen 61 Uredbe (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU (UL L, 2024/1348), naslovljen „Koncept varne izvirne države“, v odstavku 2 določa:

„Določitev tretje države kot varne izvirne države tako na ravni [Evropske] [u]nije kot na nacionalni ravni se lahko opravi z izjemami za določene dele njenega ozemlja ali jasno prepoznavne kategorije oseb.“

- 16 Člen 78 te uredbe, naslovljen „Razveljavitev“, v odstavku 1 določa:

„Direktiva [2013/32] se razveljavi z učinkom od datuma iz člena 79(2), brez poseganja v člen 79(3).“

- 17 Člen 79 navedene uredbe, naslovljen „Začetek veljavnosti in uporaba“, v odstavkih 2 in 3 določa:

„2. Ta uredba se uporablja od 12. junija 2026.

3. Ta uredba se uporablja za postopek za priznanje mednarodne zaščite v zvezi s prošnjami, vloženimi od 12. junija 2026. Prošnje za mednarodno zaščito, vložene pred tem datumom, ureja Direktiva [2013/32]. Ta uredba se uporablja za postopek za odvzem mednarodne zaščite, kadar se je obravnava za odvzem mednarodne zaščite začela 12. junija 2026. Kadar se je obravnava za odvzem mednarodne zaščite začela pred 12. junijem 2026, postopek za odvzem mednarodne zaščite ureja Direktiva [2013/32].“

Italijansko pravo

- 18 V preambuli decreto-legge n. 158. – Disposizioni urgenti in materia di procedure per il riconoscimento della protezione internazionale (uredba-zakon št. 158 o nujnih določbah glede postopkov za priznanje mednarodne zaščite) z dne 23. oktobra 2024 (GURI št. 249 z dne 23. oktobra 2024; v nadaljevanju: uredba-zakon št. 158/2024) je navedeno:

„[...]

[ob upoštevanju] dejstva, da je označitev varnih izvornih držav izjemno potrebna in nujna in da je treba pri tem spoštovati sodbo Sodišča Evropske unije z dne 4. oktobra 2024[, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (C-406/22, EU:C:2024:841)] ter izključiti države, ki na določenih delih ozemlja ne izpolnjujejo pogojev (Kamerun, Kolumbija in Nigerija);

[ob upoštevanju] Uredbe [2024/1348], zlasti njenega člena 61(2), v skladu s katerim se lahko „določitev tretje države kot varne izvirne države tako na ravni Unije kot na nacionalni ravni [...] opravi z izjemami za določene dele njenega ozemlja ali jasno prepoznavne kategorije oseb“, ki se bo sicer začela uporabljati 12. junija 2026, vendar nakazuje skupno usmeritev držav članic Evropske unije;

[...].“

- 19 Z uredbo-zakonom št. 158/2024 je bil med drugim spremenjen člen 2a decreto legislativo n. 25 – Attuazione della direttiva 2005/85/CE recante minimum per le procedure applicate negli Stati membri ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di rifugiato (zakonska uredba št. 25

o izvajanju Direktive 2005/85/ES o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah) z dne 28. januarja 2008 (GURI št. 40 z dne 16. februarja 2008; v nadaljevanju: zakonska uredba št. 25/2008). Po tej spremembi člen 2a, od (1) do (4a), zakonske uredbe št. 25/2008 določa:

„1. Na podlagi meril za označitev, določenih v zakonodaji Unije, in ugotovitev, navedenih v virih informacij, ki jih zagotovijo ustrezne mednarodne organizacije, se za varne izvorne države štejejo: Albanija, Alžirija, Bangladeš, Bosna in Hercegovina, Zelenortske otoki, Slonokoščena obala, Egipt, Gambija, Gruzija, Gana, Kosovo, Severna Makedonija, Maroko, Črna gora, Peru, Senegal, Srbija, Šrilanka in Tunizija.

2. Država, ki ni članica Evropske unije, se lahko šteje za varno izvorno državo, če je na podlagi njenega pravnega reda, uporabe prava v okviru demokratičnega sistema in splošnih političnih razmer mogoče sklepati, da v njej na splošno in redno ni dejanj preganjanja [...], mučenja ali nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja in ogroženosti zaradi vsesplošnega nasilja v razmerah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada. Označitev varne izvorne države se lahko opravi z izjemo za določene dele njenega ozemlja ali za določene kategorije oseb.

3. Pri ocenjevanju iz odstavka 2 se med drugim upošteva tudi obseg zagotavljanja varnosti pred preganjanjem ali zlorabami z:

- (a) ustreznimi zakoni in predpisi države in načinom, na katerega se ti uporabljajo;
- (b) spoštovanjem pravic in svoboščin, določenih v [EKČP], Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah [...] ter [Konvenciji proti mučenju in drugim oblikam okrutnega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja], zlasti pa pravic, od katerih v skladu s členom 15(2) [EKČP] ni mogoče odstopati;
- (c) upoštevanjem načela iz člena 33 Ženevske konvencije;
- (d) obstojem sistema učinkovitih pravnih sredstev zoper kršitve teh pravic in svoboščin.

4. Ocenjevanje, ali je država, ki ni članica [Evropske unije], varna izvorna država, temelji na informacijah, ki jih zagotovi nacionalna komisija za azil, ki se opira tudi na obvestila dokumentacijskega centra, [...] in na drugih virih informacij, ki vključujejo zlasti informacije iz drugih držav članic Evropske unije, Agencije Evropske unije za azil [(EUAA)], [UNHCR], Sveta Evrope in drugih ustreznih mednarodnih organizacij.

4a. Seznam varnih izvornih držav se redno posodablja s pravnim aktom z zakonsko močjo in je priglašen Evropski komisiji. Svet ministrov za namene posodobitve seznama iz odstavka 1 vsako leto do 15. januarja pripravi poročilo, v katerem glede na prevladujoče varnostne zahteve in potrebo po nadaljevanju mednarodnih odnosov ter ob upoštevanju informacij iz odstavka 4 poroča o razmerah v državah, uvrščenih na veljavni seznam, in v državah, za katere namerava predlagati uvrstitev na ta seznam. Vlada to poročilo posreduje pristojnim parlamentarnim odborom.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 20 Osebi LC in CP sta državljana Ljudske republike Bangladeš. Potem ko so jima italijanski organi priskočili na pomoč na morju, sta bila odpeljana v Albanijo, kjer sta bila nastanjena v centru za tujce v Gjadërju. Ti ukrepi so bili sprejeti na podlagi protocollo tra il Governo della Repubblica italiana e il Consiglio dei ministri della Repubblica di Albania per il rafforzamento della collaborazione in materia migratoria (protokol med vlado Italijanske republike in svetom ministrov Republike Albanije za krepitev sodelovanja na področju migracij), v skladu s katerim je albanska vlada Italijanski republiki dala na voljo dve območji albanskega ozemlja, ki sta v celoti v pristojnosti italijanskih organov in ki sta izenačeni z obmejnimi ali tranzitnimi območji, na katerih se lahko pridržijo prosilci za azil.
- 21 Osebi LC in CP sta 16. oktobra 2024 iz tega centra za tujce pri italijanskih organih vložili vsaka svojo prošnjo za mednarodno zaščito.
- 22 Teritorialna komisija za priznavanje mednarodne zaščite v Rimu – oddelek za postopke na meji II je z odločbama z dne 17. oktobra 2024 ti prošnji v okviru pospešenega postopka na meji zavrnila z obrazložitvijo, da osebi LC in CP prihajata iz varne izvirne države. Pristojno sodišče odločb o pridržanju ni potrdilo, zato sta bila prosilca izpuščena na prostost.
- 23 Osebi LC in CP sta, ko sta prispeli v Italijo, 25. oktobra 2024 pri Tribunale ordinario di Roma (sodišče v Rimu, Italija), ki je predložitveno sodišče, vložili tožbi zoper odločbi o zavrnitvi njunih prošenj za mednarodno zaščito iz prejšnje točke.
- 24 To sodišče dvomi o označitvi Ljudske republike Bangladeš za varno izvirno državo.
- 25 Prvič, predložitveno sodišče ugotavlja, da se je do sprejetja uredbe-zakona št. 158/2024 označitev tretje države za varno izvirno državo izvajala v dveh fazah. Najprej je italijanski zakonodajalec s splošnim zakonom določil pravni okvir za take označitve. Nato je italijanska uprava z medministrskim odlokom označila varne izvirne države na podlagi informativnega gradiva za te države. Italijansko sodišče je bilo pristojno za preverjanje združljivosti takih medministrskih odlokov s tem pravnim okvirom. Vendar naj bi bil po začetku veljavnosti te uredbe-zakona seznam varnih izvornih držav zdaj naveden v zakonodajnem aktu, in sicer v členu 2a(1) zakonske uredbe št. 25/2008, kakor je bila spremenjena z uredbo-zakonom št. 158/2024. Italijanski zakonodajalec naj bi bil tako odslej pooblaščen za določitev splošnega pravnega okvira, ki ureja podrobna pravila in merila za označitev tretje države kot varne izvirne države, in za to, da to označitev opravi sam. Predložitveno sodišče se sprašuje, ali je taka označitev z aktom z zakonsko močjo v skladu z zahtevami Direktive 2013/32.
- 26 Drugič, predložitveno sodišče poudarja, da po spremembi člena 2a zakonske uredbe št. 25/2008 z uredbo-zakonom št. 158/2024 italijanska ureditev ne vsebuje več sklicevanja na informativno gradivo o zadevnih tretjih državah za njihov vpis na seznam varnih izvornih držav niti ne omenja potrebe po navedbi virov, iz katerih so te informacije pridobljene. Natančneje, odstavki od 2 do 4 člena 2a zakonske uredbe št. 25/2008, kakor je bila spremenjena z uredbo-zakonom št. 158/2024, naj nikakor ne bi bili navedeni v odstavku 1 tega člena, kakor je bil spremenjen. V tem členu naj bi bil naveden seznam varnih izvornih držav, pri čemer naj bi se na splošno skliceval na „podatke iz virov informacij, ki jih zagotovijo pristojne mednarodne organizacije“, ne da bi opredelil te podatke ali vire. Poleg tega naj bi novi odstavek 4a navedenega člena določal le, da vlada za redno posodabljanje tega seznama sprejme poročilo, v katerem so predstavljene razmere v zadevnih tretjih državah. Zato naj bi bilo prosilcem za mednarodno zaščito na eni

strani in sodiščem, pri katerih so ti vložili tožbe, na drugi strani onemogočeno izpodbijanje in preverjanje izvora, organa, zanesljivosti, upoštevnosti, aktualnosti, popolnosti in vsebine informacij, ki so privedle do označitve tretje države kot varne izvorne države, kar je v nasprotju z načelom učinkovitega sodnega varstva, določenim v členu 47 Listine.

- 27 Tretjič, predložitveno sodišče se sprašuje, ali morajo države članice nacionalnim sodiščem omogočiti, da uporabijo vse upoštevne informacije, ki jih imajo na voljo, da preverijo utemeljenost označitve tretje države kot varne izvorne države, ne glede na to, ali je nacionalni organ, ki je opravil to označitev, razkril informacije, na katere se je oprl. To sodišče meni, da je treba na to vprašanje odgovoriti pritrdilno, da bi se zagotovilo učinkovito sodno varstvo prosilcev za mednarodno zaščito, katerih prošnje so bile zavrnjene v pospešenem postopku z obrazložitvijo, da prihajajo iz take varne izvorne države.
- 28 Četrtrič, predložitveno sodišče se v bistvu sprašuje o posledicah, ki jih je treba izpeljati iz sodbe z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (C-406/22, EU:C:2024:841). V zvezi s tem navaja, da iz preambule uredbe-zakona št. 158/2024 izhaja, da se je italijanska vlada s sprejetjem te uredbe nameravala uskladiti s to sodbo, tako da je v členu 2a(2), drugi stavek, zakonske uredbe št. 25/2008 odpravila možnost, da se za varno izvorno državo označi tretja država, ki za nekatere dele svojega ozemlja ne izpolnjuje pogojev za tako označitev. Vendar naj bi ta vlada v tej določbi ohranila možnost, da tretjo državo označi za varno izvorno državo, razen za nekatere kategorije oseb. To sodišče pa meni, da je treba zadnjenavedeno možnost zavrniti na podlagi podobnega razlogovanja, kot ga je Sodišče uporabilo v navedeni sodbi. Izključitev kategorij oseb, ki se najpogosteje nanašajo na celotno ozemlje tretje države, bi bila celo resnejša od ozemeljske izključitve, ki je bila preučena v isti sodbi. V teh okoliščinah navedeno sodišče meni, da je treba Sodišču v zvezi s tem postaviti vprašanje, preden po potrebi izpelje posledice načela primarnosti prava Unije.
- 29 V teh okoliščinah je Tribunale ordinario di Roma (sodišče v Rimu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja, ki so v obeh zadevah oblikovana enako:
- „1. Ali pravo Unije, zlasti členi [od 36 do 38] Direktive [2013/32], tudi v povezavi z uvodnimi izjavami 42, 46 in 48 te direktive, če se razlagajo ob upoštevanju člena 47 [Listine] (ter člena 6 in 13 [EKČP]), nasprotujejo temu, da nacionalni zakonodajalec, ki mora v skladu s svojo pristojnostjo omogočiti pripravo seznamov varnih izvornih držav ter določiti merila, ki jih je treba upoštevati, in vire, ki jih je treba za to uporabiti, tretjo državo tudi neposredno, in sicer s sprejetjem akta primarne zakonodaje, označi za varno izvorno državo?
 2. Ali pravo Unije, zlasti členi [od 36 do 38] Direktive [2013/32], tudi v povezavi z uvodnimi izjavami 42, 46 in 48 te direktive, če se razlagajo ob upoštevanju člena 47 [Listine] (ter člena 6 in 13 [EKČP]), vsekakor nasprotujejo vsaj temu, da zakonodajalec tretjo državo označi za varno izvorno državo, ne da bi omogočil dostop do virov, na katerih temelji taka označitev, in njihovo preverjanje, zaradi česar jih prosilec za azil ne more izpodbijati, sodišče pa ne more opraviti nadzora nad izvorom, verodostojnostjo, zanesljivostjo, upoštevnostjo, aktualnostjo, popolnostjo in, splošneje, vsebino teh virov ter samo presoditi, ali so izpolnjeni materialni pogoji za tako označitev, ki so v Prilogi I k [navedeni] direktivi?
 3. Ali je treba pravo Unije, zlasti člene [od 36 do 38] Direktive [2013/32], tudi v povezavi z uvodnimi izjavami 42, 46 in 48 te direktive, če se razlagajo ob upoštevanju člena 47 [Listine] (ter člena 6 in 13 [EKČP]), razlagati tako, da lahko sodišče v pospešenem postopku na meji [v zvezi z osebami, ki prihajajo iz] izvorne države, ki je bila označena za varno, vsekakor uporabi

informacije o izvorni državi, ki jih samo pridobi iz virov, navedenih v členu 37(3) [navedene] direktive, da bi ugotovilo, ali so izpolnjeni materialni pogoji za tako označitev, ki so navedeni v Prilogi I k tej direktivi?

4. Ali pravo Unije, zlasti členi [od 36 do 38] Direktive [2013/32], ter Priloga I k tej direktivi, tudi v povezavi z uvodnimi izjavami 42, 46 in 48 navedene direktive, če se razlagajo ob upoštevanju člena 47 [Listine] (ter člena 6 in 13 [EKČP]), nasprotujejo temu, da se tretja država opredeli kot ‚varna izvorna država‘, če v tej državi obstajajo kategorije oseb, v zvezi s katerimi ta država ne izpolnjuje materialnih pogojev za tako določitev, ki so navedeni v Prilogi I k [navedeni] direktivi?“

Postopek pred Sodiščem

- 30 Predložitveno sodišče je predlagalo, naj se zadeva obravnava po nujnem postopku predhodnega odločanja iz člena 23a Statuta Sodišča Evropske unije in člena 107 Poslovnika Sodišča.
- 31 Drugi senat Sodišča je 19. novembra 2024 na predlog sodnice poročevalke in po opredelitvi generalnega pravobranilca odločil, da temu predlogu ne ugodí.
- 32 S sklepom predsednika Sodišča z dne 21. novembra 2024 sta bili ti zadevi združeni za pisni in ustni del postopka ter izdajo sodbe.
- 33 Predsednik Sodišča je s sklepom z dne 29. novembra 2024 odločil, da se ti zadevi obravnavata po hitrem postopku iz člena 105(1) Poslovnika.
- 34 Italijanska republika je v skladu s členom 16, tretji odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije predlagala, naj se o teh zadevah odloča v velikem senatu, s čimer se je Sodišče seznanilo 11. februarja 2025.

Vprašanja za predhodno odločanje

Dopustnost

- 35 Italijanska in slovaška vlada izpodbijata dopustnost prvega, drugega in četrtega vprašanja.
- 36 Italijanska vlada v zvezi s prvim in drugim vprašanjem trdi, da predložitveno sodišče ni navedlo razlogov, zaradi katerih naj uredba-zakon št. 158/2024 ne bi bila združljiva s pravom Unije, in razlogov, zaradi katerih naj bi bila ta vprašanja upoštevana za rešitev sporov o glavni stvari. Ta vlada dodaja, da v obravnavanem primeru načini označitve varnih izvornih držav niso upoštevni, ker je bila Ljudska republika Bangladeš že pred sprejetjem te uredbe-zakona označena za varno izvorno državo.
- 37 Italijanska in slovaška vlada glede četrtega vprašanja trdita, da je abstraktno in hipotetično. Predložitveno sodišče naj namreč ne bi preverilo, ali Ljudska republika Bangladeš ni varna izvorna država za nekatere kategorije oseb in ali osebi LC in CP spadata v ti kategoriji.

- 38 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalno sodišče postavi v pravnem in dejanskem okviru, za katerega opredelitev je odgovorno samo in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko zavrne odločanje o vprašanju za predhodno odločanje, ki ga je postavilo nacionalno sodišče, samo če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 19. decembra 2024, Tudmur, C-185/24 in C-189/24, EU:C:2024:1036, točka 26 in navedena sodna praksa).
- 39 V obravnavanem primeru je iz predlogov za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da predložitveno sodišče odloča o tožbah, ki sta ju državljana Ljudske republike Bangladeš vložila zoper odločbi, s katerima sta bili njuni prošnji za mednarodno zaščito zavrneni kot očitno neutemeljeni z obrazložitvijo, da prihajata iz varne izvirne države. To sodišče v teh predlogih pojasnjuje, da dvomi o združljivosti označitve te tretje države za varno izvirno državo s pravom Unije v bistvu zato, ker ta označitev izhaja iz zakonodajnega akta, ker italijanski zakonodajalec ni razkril svojih virov informacij in ker je ta zakonodajalec ohranil možnost izvedbe navedene označitve, čeprav je mogoče, da ta tretja država ni „varna“ za nekatere kategorije svojega prebivalstva. V zvezi s tem se navedeno sodišče sklicuje na informativno gradivo italijanskega ministrstva za zunanje zadeve z dne 3. maja 2024, ki se nanaša na Ljudsko republiko Bangladeš in na katerem je temeljila označitev zadnjenavedene za varno izvirno državo pred sprejetjem uredbe-zakona št. 158/2024 ter v katerem je bilo ugotovljeno, da je to tretjo državo mogoče šteti za varno izvirno državo, razen za nekatere kategorije oseb.
- 40 V tem okviru isto sodišče s prvima, drugima in četrtnima vprašanjema Sodišče v bistvu sprašuje o razlagi več določb Direktive 2013/32, ki urejajo koncept varne izvirne države in nacionalno označitev takih držav, ter o načinih sodnega nadzora nad tako označitvijo.
- 41 Ta vprašanja se torej dejansko nanašajo na razlago določb prava Unije, ki so upoštevne za rešitev sporov o glavni stvari. Ker predložitveno sodišče določa nacionalni pravni okvir in dejanski okvir sporov o glavni stvari na lastno odgovornost, Sodišču ni treba preveriti predpostavk, na katerih temeljijo navedena vprašanja.
- 42 Poleg tega je iz predlogov za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da želi predložitveno sodišče z vprašanji nazadnje ugotoviti, ali je označitev Ljudske republike Bangladeša za varno izvirno državo združljiva s pravom Unije, da bi se po potrebi odstopilo od domneve o varnosti, ki izhaja iz uporabe koncepta varne izvirne države v sporih o glavni stvari. Zato okoliščina, da ni dokazano, da osebi LC in CP spadata v eno od kategorij oseb, za katere ta država po mnenju tega sodišča ni varna izvirna država, ne vpliva na dopustnost teh vprašanj.
- 43 Iz tega sledi, da je prvo, drugo in četrto vprašanje dopustno.

Vsebinska presoja

Uvodne ugotovitve

- 44 Uvodoma je treba opozoriti, da mora Sodišče glede na ustaljeno sodno prakso v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, uvedenega s členom 267 PDEU, nacionalnemu sodišču dati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča.

S tega vidika mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu bila predložena. Poleg tega lahko Sodišče upošteva določbe prava Unije, na katere se nacionalno sodišče v vprašanju ni sklicevalo (glej sodbi z dne 20. marca 1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, točka 9, in z dne 19. decembra 2024, Khan Yunis in Baabda, C-123/23 in C-202/23, EU:C:2024:1042, točka 63).

- 45 Okoliščina, da se je predložitveno sodišče v vprašanjih formalno sklicevalo na nekatere določbe prava Unije, Sodišča namreč ne ovira, da predložitvenemu sodišču zagotovi vse elemente razlage, ki bi mu lahko koristili pri presoji zadeve v glavni stvari, in sicer tako, da iz vseh elementov, ki jih je to sodišče predložilo, zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe, izloči elemente prava Unije, za katere je ob upoštevanju predmeta spora potrebna razlaga (glej sodbi z dne 29. novembra 1978, Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, točka 26, in z dne 19. decembra 2024, Khan Yunis in Baabda, C-123/23 in C-202/23, EU:C:2024:1042, točka 64).
- 46 Predložitveno sodišče Sodišče sprašuje zlasti o razlagi členov od 36 do 38 Direktive 2013/32 v povezavi s členom 47 Listine.
- 47 Na prvem mestu je treba opozoriti, da se člena 36 in 37 Direktive 2013/32 nanašata na koncept varne izvirne države oziroma na to, da države članice tretje države označijo za varne izvirne države.
- 48 Ta člena uvajata posebno ureditev obravnavanja, ki jo lahko države članice uporabijo za prošnje za mednarodno zaščito. Ta ureditev temelji na vrsti izpodbojne domneve zadostne zaščite v izvorni državi, ki jo prosilec lahko ovrže, če navede tehtne razloge v zvezi s svojimi osebnimi okoliščinami (glej v tem smislu sodbi z dne 25. julija 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, točka 25, in z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 47 in navedena sodna praksa).
- 49 Države članice se lahko na podlagi posebnosti navedene ureditve v skladu s členom 31(8)(b) te direktive odločijo, prvič, da pospešijo postopek obravnavanja, in drugič, da se ta postopek opravi na meji ali na tranzitnih območjih v skladu s členom 43 navedene direktive (sodba z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 48).
- 50 Poleg tega lahko države članice, če se je prošnja za mednarodno zaščito, ki jo je vložil prosilec iz varne izvirne države, štela za neutemeljeno, ker je organ za presojo v skladu s členom 32(1) Direktive 2013/32 ugotovil, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito na podlagi Direktive 2011/95, v skladu s tem členom 32(2) takšno prošnjo štejejo tudi za očitno neutemeljeno, če je kot takšna opredeljena v nacionalni zakonodaji (sodba z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 49).
- 51 Ena od posledic za zadevno osebo, katere prošnja se zavrne z utemeljitvijo uporabe koncepta varne izvirne države, je tudi, da se ji lahko v nasprotju s tem, kar je predvideno v primeru običajne zavrnitve, med čakanjem na izid pravnega sredstva zoper odločbo o zavrnitvi navedene prošnje ne dovoli, da ostane na ozemlju države članice, v kateri je vložila to prošnjo, kot izhaja iz določb člena 46(5) in (6) Direktive 2013/32 (sodbi z dne 25. julija 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, točka 27, in z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 50).

- 52 Na drugem mestu je treba navesti, da se člen 38 Direktive 2013/32 v nasprotju s členoma 36 in 37 te direktive ne nanaša na koncept „varne izvirne države“, ampak na koncept „varne tretje države“. Spora o glavni stvari pa se nanašata le na uporabo koncepta „varne izvirne države“. Zato v obravnavanih zadevah ni treba odločiti o razlagi člena 38 te direktive.
- 53 Na tretjem mestu je treba ugotoviti, da pravica do učinkovitega pravnega sredstva, zagotovljena s členom 47 Listine, ustreza obveznosti, ki je državam članicam naložena s členom 46(1) Direktive 2013/32, da v korist prosilcev za mednarodno zaščito določijo tako pravico do učinkovitega pravnega sredstva, katere obseg je opredeljen v členu 46(3) te direktive (glej v tem smislu sodbi z dne 19. marca 2020, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompá)*, C-564/18, EU:C:2020:218, točka 60, in z dne 4. oktobra 2024, *Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky*, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 85 in navedena sodna praksa). Zato je treba upoštevati tudi zadnjenavedeno določbo, čeprav se predložitveno sodišče nanjo v vprašanjih ni sklicevalo.

Prvo vprašanje

- 54 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člena 36 in 37 ter člen 46(3) Direktive 2013/32 v povezavi s členom 47 Listine razlagati tako, da nasprotujejo temu, da država članica z zakonodajnim aktom tretje države označi za varne izvirne države.
- 55 Kot je bilo opozorjeno v točki 48 te sodbe, člena 36 in 37 Direktive 2013/32 uvajata posebno ureditev obravnavanja, ki jo lahko uporabijo države članice glede prošenj za mednarodno zaščito, ki jih vložijo državljani držav, ki so označene za varne izvirne države.
- 56 Za to člen 37(1) te direktive določa, da „[d]ržave članice lahko ohranijo ali sprejmejo zakonodajo, ki v skladu s Prilogo I dopušča nacionalno označitev varnih izvornih držav za namene obravnavanja prošenj za mednarodno zaščito“. Kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točki 36 sklepnih predlogov, je iz primerjave različnih jezikovnih različic te določbe razvidno, da je treba pojem „zakonodaja“ razumeti široko, tako da lahko zajema zakone in druge predpise.
- 57 V tem smislu je Sodišče poleg tega razsodilo, da morajo države članice za uporabo posebne ureditve obravnavanja in izpodbojne domneve, določene s pravili Direktive 2013/32 v zvezi s postopki, ki temeljijo na konceptu varne izvirne države, v celoti izvajati navedena pravila v zvezi z zakoni in drugimi predpisi, ki jih morajo sprejeti (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2018, *A*, C-404/17, EU:C:2013:588, točka 31).
- 58 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba določbe direktive prenesti z nesporno zavezujočo močjo, z zahtevano specifičnostjo, natančnostjo in jasnostjo, da bi bila izpolnjena zahteva po pravni varnosti (sodba z dne 3. septembra 2020, *Subdelegación del Gobierno en Barcelona (Rezidenti za daljši čas)*, C-503/19 in C-592/19, EU:C:2020:629, točka 35 in navedena sodna praksa).
- 59 V tem okviru je vsaka država članica pristojna za označitev varnih izvornih držav v skladu s postopki, določenimi v členih 36 in 37 ter v Prilogi I k Direktivi 2013/32, in sicer, med drugim, s sprejetjem seznama tretjih držav v skladu z merili, določenimi v tej prilogi I, uvedbo pravil in dodatnih podrobnih pravil za izvajanje, z uradnim obvestilom Komisiji o seznamu varnih držav izvora ali njegovem rednem pregledu (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2018, *A*, C-404/17, EU:C:2013:588, točka 28).

- 60 Vendar niti te določbe niti nobena druga določba Direktive 2013/32 ne določajo organa ali organov držav članic, ki bi morali biti odgovorni za označitev varnih izvornih držav na nacionalni ravni, niti pravnega instrumenta, upoštevnega za to.
- 61 V zvezi s tem je treba opozoriti, da iz člena 288, tretji odstavek, PDEU izhaja, da imajo države članice pri prenosu direktive polje proste presoje glede izbire oblike in metod za zagotovitev njenega izvajanja. Tako glede izbire pristojnih organov in pravnih instrumentov, ki so upoštevni za označitev tretjih držav za varne izvirne države na nacionalni ravni, nič ne nasprotuje odločitvi, da se v državi članici nacionalnemu zakonodajalcu dodeli odgovornost za označitev varnih izvornih držav z zakonodajnim aktom.
- 62 Vendar to polje proste presoje držav članic pri izvajanju določb členov 36 in 37 Direktive 2013/32 ne vpliva na obveznost vsake od teh držav, da sprejme vse ukrepe, potrebne za zagotovitev polnega učinka te direktive v skladu z njenim ciljem (glej v tem smislu sodbi z dne 10. aprila 1984, von Colson in Kamann, 14/83, EU:C:1984:153, točka 15, in z dne 31. marca 2022, Lombard Lizing, C-472/20, EU:C:2022:242, točka 35).
- 63 Natančneje, navedeno polje proste presoje ne vpliva na obveznost vsakega nacionalnega sodišča, da zagotovi polni učinek določb Direktive 2013/32, tako da po potrebi po uradni dolžnosti ne uporabi nobene določbe nacionalne zakonodaje, tudi poznejše, ki bi bila v nasprotju z določbami te direktive z neposrednim učinkom, ne da bi mu bilo treba zahtevati ali čakati predhodno odpravo določbe zadevne nacionalne zakonodaje po zakonodajni poti ali kakšnem drugem ustavnem postopku (glej v tem smislu sodbi z dne 9. marca 1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, točki 21 in 24, in z dne 28. januarja 2025, ASG 2, C-253/23, EU:C:2025:40, točka 90 in navedena sodna praksa).
- 64 Poleg tega, čeprav je treba ob neobstoju ureditve Unije na tem področju v nacionalnem pravnem redu na podlagi načela procesne avtonomije držav članic in ob upoštevanju načel enakovrednosti in učinkovitosti določiti postopkovna pravila za pravna sredstva, ki zagotavljajo varstvo pravic posameznikov, ki izhajajo iz pravnega reda Unije, pa so države članice odgovorne za to, da vsekakor zagotovijo spoštovanje pravice do učinkovitega sodnega varstva navedenih pravic, kot je zagotovljena s členom 47 Listine, pri čemer je obseg te pravice v obravnavanem primeru natančneje določen s členom 46 Direktive 2013/32 (glej v tem smislu sodbo z dne 3. julija 2025, Al Nasiria, C-610/23, EU:C:2025:514, točka 51 in navedena sodna praksa).
- 65 Iz tega sledi, da to, da država članica izbere pristojni organ in pravni instrument, ki na nacionalni ravni označuje varne izvirne države v skladu s členoma 36 in 37 Direktive 2013/32, ne more vplivati na obveznosti, ki jih ima na podlagi te direktive. Tako mora med drugim vsaka država članica zagotoviti spoštovanje pravice do učinkovitega pravnega sredstva, ki je s členom 46(1) navedene direktive priznana prosilcem za mednarodno zaščito zoper odločbe v zvezi z njihovimi prošnjami in katere obseg je opredeljen v členu 46(3) te direktive.
- 66 V zvezi s tem je Sodišče že razsodilo, da člen 46(3) Direktive 2013/32 v povezavi s členom 47 Listine določa, da kadar nacionalno sodišče odloča o pravnem sredstvu zoper odločbo v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito, obravnavano v okviru posebne ureditve, ki se uporablja za prošnje, ki jih vložijo prosilci iz tretjih držav, ki so v skladu s členom 37 te direktive označene kot varne izvirne države, mora to sodišče v okviru podrobne in *ex nunc* presoje, ki jo nalaga ta člen 46(3), na podlagi elementov iz spisa in tistih, s katerimi se je seznanilo med postopkom pred

njim, obravnavati kršitev materialnih pogojev za tako označitev, določenih v Prilogi I k navedeni direktivi (glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, (C-406/22, EU:C:2024:841, točka 98).

- 67 Zato in ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točkah 62 in 63 te sodbe, okoliščina, da se je država članica odločila, da bo varne izvirne države označila z zakonodajnim aktom, nacionalnemu sodišču, ki odloča pod pogoji, navedenimi v prejšnji točki te sodbe, ne more preprečiti, da bi preverilo, čeprav le posredno, ali se z označitvijo zadevne tretje države za varno izvirno državo spoštujejo materialni pogoji za tako označitev, določeni v Prilogi I k Direktivi 2013/32.
- 68 Glede na zgoraj navedene razloge je treba na prvi vprašanji odgovoriti, da je treba člena 36 in 37 ter člen 46(3) Direktive 2013/32 v povezavi s členom 47 Listine razlagati tako, da ne nasprotujejo temu, da država članica z zakonodajnim aktom označi tretje države za varne izvirne države, vendar le če je ta označitev lahko predmet sodnega nadzora, ki se nanaša na to, ali so izpolnjeni materialni pogoji za tako označitev iz Priloge I k tej direktivi, ki ga opravi vsako nacionalno sodišče, ki odloča o pravnem sredstvu zoper odločbo o prošnji za mednarodno zaščito, ki se obravnava v okviru posebne ureditve za prošnje, ki jih vložijo prosilci iz tretjih držav, označenih za varne izvirne države.

Drugo in tretje vprašanje

- 69 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člena 36 in 37 ter člen 46(3) Direktive 2013/32 v povezavi s členom 47 Listine razlagati tako, da mora na eni strani država članica, ki tretjo državo označi za varno izvirno državo, omogočiti dostop do virov informacij v smislu člena 37(3) te direktive, na katerih temelji ta označitev, in da lahko na drugi strani nacionalno sodišče, ki odloča o pravnem sredstvu zoper odločbo o prošnji za mednarodno zaščito, obravnavano v okviru posebne ureditve za obravnavanje prošenj, ki jih vložijo prosilci iz tretjih držav, ki so označene za varne izvirne države, pri preverjanju, ali se s to označitvijo spoštujejo materialni pogoji za tako označitev iz Priloge I k navedeni direktivi, upošteva informacije, ki jih je samo zbralo.
- 70 Člen 37(3) Direktive 2013/32 določa, da se države članice pri odločanju, ali je tretja država varna izvirna država, oprejo na različne vire informacij, vključno zlasti na informacije iz drugih držav članic, EUAA, ki je nasledila EASO, UNHCR, Svet Evrope in druge pristojne mednarodne organizacije.
- 71 Res je, da niti ta določba niti nobena druga določba Direktive 2013/32 ne določa izrecno, da mora nacionalni organ, ki na nacionalni ravni označi varne izvirne države, omogočiti dostop do virov informacij, na podlagi katerih je opravil tako označitev.
- 72 To ne spremeni dejstva, prvič, da se, če država članica tretjo državo označi za varno izvirno državo, za prosilce iz te države uporablja posebna ureditev za obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito. Natančneje, ta ureditev, navedena v točkah od 48 do 51 te sodbe, državam članicam omogoča, da pospešijo postopek obravnavanja teh prošenj, in temelji na obliki izpodbojne domneve o zadostni zaščiti v izvorni državi, ki jo lahko prosilec v skladu s členom 36(1) Direktive 2013/32 ovrže, če navede tehtne razloge v zvezi s svojimi osebnimi okoliščinami.

- 73 Kot pa je generalni pravobranilec poudaril v točki 55 sklepnih predlogov, možnost prosilca, da to domnevo ovrže, za to, da bi bila učinkovita, zahteva, da se temu prosilcu omogoči, da se seznani z razlogi, zaradi katerih se domneva, da je njegova izvorna država varna. Zato mora imeti navedeni prosilec na tej podlagi dostop do virov informacij, na podlagi katerih je bila njegova izvorna država označena za varno izvorno državo.
- 74 Drugič, poudariti je treba, da imajo prosilci za mednarodno zaščito na podlagi člena 12(1)(d) Direktive 2013/32 v povezavi s členom 10(3)(b) te direktive med postopkom obravnavanja dostop do natančnih in posodobljenih informacij, ki so jih države članice zbrale iz različnih virov, kot so EUAA in UNHCR ter mednarodne organizacije, pristojne za človekove pravice, o splošnih razmerah v njihovih izvornih državah. Prav tako iz člena 10(4) navedene direktive izhaja, da imajo nacionalna sodišča dostop tudi do splošnih informacij, ki so potrebne za opravljanje njihovih nalog.
- 75 Gre pa za vire informacij, ki so podobni tistim, na katere se lahko države članice v skladu s členom 37(3) Direktive 2013/32 oprejo, da tretjo državo označijo za varno izvorno državo.
- 76 Tretjič, opozoriti je treba, da člen 46(1) Direktive 2013/32 prosilcem za mednarodno zaščito priznava pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem zoper odločbe, ki se nanašajo na njihovo prošnjo. Člen 46(3) te direktive opredeljuje obseg pravice do učinkovitega pravnega sredstva, pri čemer določa, da morajo države članice, ki jih ta direktiva zavezuje, zagotoviti, da sodišče, pri katerem se izpodbija odločba o prošnji za mednarodno zaščito, izvede „podrobno in *ex nunc* presojo dejstev in pravnih vprašanj, po potrebi vključno s presojo potreb po mednarodni zaščiti v skladu z Direktivo [2011/95]“ (glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 85 in navedena sodna praksa).
- 77 Poleg tega je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da je treba značilnosti pravnega sredstva, ki je določeno v členu 46 Direktive 2013/32, določiti v skladu s členom 47 Listine, ki pomeni potrditev načela učinkovitega sodnega varstva. Vendar je člen 47 Listine dovolj sam po sebi in ga ni treba podrobneje opredeliti z določbami prava Unije ali nacionalnega prava, da bi se posameznikom podelila pravica, na katero se lahko sklicujejo. Zato to ne more veljati drugače za člen 46(3) te direktive v povezavi s členom 47 Listine (sodba z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 86 in navedena sodna praksa).
- 78 S tega vidika je treba, prvič, opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso učinkovitost sodnega nadzora, ki ga zagotavlja člen 47 Listine, ob katerega upoštevanju je treba razlagati člen 46 Direktive 2013/32, zahteva, prvič, da mora biti zadevni osebi omogočeno, da se z razlogi, na katerih temelji odločba v njeni zadevi, seznani bodisi že na podlagi same odločbe bodisi na podlagi dopisa, s katerim so ji ti razlogi posredovani na njeno zahtevo, zato da se ji omogoči obramba njenih pravic v najboljših okoliščinah in da se lahko ob popolnem poznavanju razlogov odloči, ali je smiselno, da se obrne na pristojno sodišče. Drugič, to mora imeti pooblastilo, da od zadevnega organa zahteva, naj sporoči te razloge, da lahko v celoti opravi nadzor nad zakonitostjo zadevne nacionalne odločbe (sodbi z dne 4. junija 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, točka 53, in z dne 29. julija 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, točka 79 in navedena sodna praksa).

- 79 Kadar pa se, kot v sporih o glavni stvari, prošnja za mednarodno zaščito zavrne kot očitno neutemeljena, ker prosilec prihaja iz varne izvorne države v smislu členov 36 in 37 Direktive 2013/32 v povezavi s Prilogo I k tej direktivi, se ta razlog za zavrnitev v bistvu prekriva z razlogi, na katerih temelji domneva o zadostni zaščiti, ki izhaja iz označitve zadevne države za varno izvorno državo.
- 80 Ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 78 te sodbe, je zato treba šteti, da učinkovitost sodnega varstva ne zahteva le, da sta tako zadevni prosilec kot sodišče, ki odloča o zadevi, lahko seznanjena z razlogi za tako zavrnitev, ampak tudi, da imata dostop do virov informacij, na podlagi katerih je bila zadevna tretja država označena za varno izvorno državo.
- 81 Drugič, v zvezi z obsegom pravice do učinkovitega pravnega sredstva, kot je opredeljena v členu 46(3) Direktive 2013/32, je Sodišče razsodilo, da je treba navedbo „zagotovijo, da učinkovito pravno sredstvo [...] zagotavlja podrobno in *ex nunc* presojo dejstev in pravnih vprašanj“ razlagati tako, da morajo države članice na podlagi te določbe svoje nacionalno pravo prilagoditi tako, da obravnava zadevnih pravnih sredstev vključuje sodni preizkus vseh dejanskih in pravnih elementov, ki sodišču omogočajo posodobljeno presojo obravnavane zadeve (sodbi z dne 25. julija 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, točka 110, in z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 87).
- 82 V zvezi s tem je najprej z izrazom „*ex nunc*“ poudarjena obveznost sodišča, da opravi presojo, pri kateri se po potrebi upoštevajo novi elementi, ki so se pojavili po sprejetju odločbe, zoper katero je vloženo pravno sredstvo (sodba z dne 25. julija 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, točka 111; z dne 29. julija 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, točka 52, in z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 88).
- 83 Dalje, pridevnik „podrobno“ iz člena 46(3) Direktive 2013/32 potrjuje, da mora sodišče obravnavati tako elemente, ki jih je organ za presojo upošteval ali bi jih moral upoštevati, kot elemente, ki so se pojavili po tem, ko je ta organ sprejel odločbo (sodbe z dne 25. julija 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, točka 113; z dne 29. julija 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, točka 52, in z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 89).
- 84 Nazadnje, z izrazom „po potrebi“, navedenim v delu stavka „po potrebi vključno s presojo potreb po mednarodni zaščiti v skladu z Direktivo [2011/95]“, je izpostavljeno to, da ni nujno, da se podrobna in *ex nunc* presoja, ki jo mora opraviti sodišče, nanaša na vsebinsko presojo potreb po mednarodni zaščiti in da se lahko torej nanaša na postopkovne vidike prošnje za mednarodno zaščito, med katere spada označitev tretje države za varno izvorno državo (glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točki 90 in 91 ter navedena sodna praksa).
- 85 Kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, navedene v točki 66 te sodbe, mora nacionalno sodišče v skladu s členom 46(3) Direktive 2013/32 v povezavi s členom 47 Listine, kadar odloča o pravnem sredstvu zoper odločbo o prošnji za mednarodno zaščito, obravnavani v okviru posebne ureditve obravnavanja, navedene v točki 48 te sodbe, na podlagi podrobne in *ex nunc* presoje, ki se zahteva s tem členom 46(3), na podlagi elementov iz spisa in tistih, s katerimi se seznani med postopkom pred njim, obravnavati morebitno kršitev materialnih pogojev za tako označitev, določenih v Prilogi I k navedeni direktivi.

- 86 Učinkovitost sodnega nadzora spoštovanja materialnih pogojev iz Priloge I k Direktivi 2013/32 pa predpostavlja, da ima sodišče, ki mu je zadeva predložena, dostop do virov informacij, na podlagi katerih je pristojni nacionalni organ zadevno tretjo državo označil za varno izvirno državo. Ta zahteva po učinkovitosti pomeni tudi, da lahko to sodišče preveri, ali se s to označitvijo spoštujejo materialni pogoji iz Priloge I k navedeni direktivi, ob upoštevanju drugih informacij, ki jih je po potrebi samo zbralo, ne glede na to, ali izhajajo iz javnih virov ali virov, katerih predložitev je zahtevalo od ene od strank v sporu, ki poteka pred njim, če se je na eni strani prepričalo o zanesljivosti teh informacij in so imele na drugi strani te stranke v skladu z načelom kontradiktornosti možnost predložiti stališča o teh informacijah.
- 87 Iz tega sledi, da morajo države članice na podlagi člena 46(3) Direktive 2013/32 svoje nacionalno pravo prilagoditi tako, da se zagotovi zadosten in ustrezen dostop do virov informacij, na katere so se oprle pri označitvi varnih izvornih držav. Ta dostop mora prosilcu za mednarodno zaščito iz take države in nacionalnemu sodišču, ki odloča o pravnem sredstvu zoper odločbo o njegovi prošnji za mednarodno zaščito, omogočiti, da se učinkovito seznanita s temi viri informacij v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 78 te sodbe.
- 88 Glede na zgoraj navedeno je treba na drugi in tretji vprašanji odgovoriti, da je treba člena 36 in 37 ter člen 46(3) Direktive 2013/32 v povezavi s členom 47 Listine razlagati tako, da:
- mora država članica, ki tretjo državo označi za varno izvirno državo, zagotoviti zadosten in ustrezen dostop do virov informacij v smislu člena 37(3) te direktive, na katerih temelji ta označitev, ki mora po eni strani zadevnemu prosilcu za mednarodno zaščito iz te tretje države omogočiti, da brani svoje pravice v najboljših pogojih in da se ob popolnem poznavanju okoliščin odloči, ali je smiselno zadevo predložiti pristojnemu sodišču, po drugi strani pa temu sodišču omogočiti, da opravi nadzor nad odločbo o prošnji za mednarodno zaščito;
 - nacionalno sodišče, ki odloča o pravnem sredstvu zoper odločbo o prošnji za mednarodno zaščito, ki se obravnava v okviru posebne ureditve obravnavanja za prošnje, ki jih vložijo prosilci iz tretjih držav, ki so označene za varne izvirne države, pri preverjanju – čeprav le posredno – ali ta označitev izpolnjuje materialne pogoje za tako označitev iz Priloge I k navedeni direktivi, lahko upošteva informacije, ki jih je samo zbralo, če se na eni strani prepriča o zanesljivosti teh informacij in na drugi strani strankam v sporu zagotovi spoštovanje načela kontradiktornosti.

Četrto vprašanje

- 89 Najprej je treba poudariti, da se četrto vprašanje ne nanaša na nadzor, ki ga mora predložitveno sodišče opraviti v zvezi z izvajanjem določb člena 36(1) Direktive 2013/32, ki določa ovrženje domneve o zadostni zaščiti v izvorni državi, če prosilec navede tehtne razloge v zvezi s svojimi osebnimi okoliščinami. Navedeno vprašanje se nanaša le na nadzor, ki ga mora to sodišče opraviti v zvezi z označitvijo izvirne tretje države prosilca za varno izvirno državo v skladu s členom 37 te direktive.
- 90 V teh okoliščinah je treba šteti, da predložitveno sodišče s četrnim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 37 Direktive 2013/32 v povezavi s Prilogo I k tej direktivi razlagati tako, da nasprotuje temu, da država članica za varno izvirno državo označi tretjo državo, ki za nekatere kategorije oseb ne izpolnjuje materialnih pogojev za tako označitev, določenih v Prilogi I k navedeni direktivi.

- 91 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba pri razlagi določbe prava Unije upoštevati njeno besedilo, sobesedilo, v katero je umeščena, in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je (sodbi z dne 17. novembra 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, točka 12, in z dne 6. julija 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Begunec, ki je storil hudo kaznivo dejanje), C-8/22, EU:C:2023:542, točka 29).
- 92 Na prvem mestu, v členu 37 Direktive 2013/32, ki se v skladu z njegovim naslovom nanaša na to, da država članica označi tretjo državo za varno izvirno državo, se večkrat sklicuje na izraza „država“ in „tretja država“. Nič v besedilu te določbe ne kaže na to, da bi bilo za tako označitev ta izraza mogoče razumeti tako, da se nanašata le na – v nekaterih primerih večinski – del prebivalstva zadevne tretje države, z izključitvijo drugega dela tega prebivalstva ali nekaterih kategorij oseb.
- 93 Na drugem mestu, v zvezi s sobesedilom, v katero je umeščen člen 37 Direktive 2013/32, je, prvič, iz tega člena razvidno, da lahko države članice označijo varne izvirne države v skladu s Prilogo I k navedeni direktivi. Po zgledu besedila navedenega člena pa merila, navedena v tej prilogi, ne vsebujejo nobene navedbe, v skladu s katero bi bilo državam članicam dovoljeno, da tretjo državo označijo za varno izvirno državo, medtem ko za nekatere kategorije oseb med prebivalstvom te države materialna merila iz te priloge I niso izpolnjena.
- 94 Nasprotno, v skladu z navedeno prilogo je označitev tretje države za varno izvirno državo odvisna od tega, ali je mogoče dokazati, da tam „na splošno“ in „redno“ ni nikakršnega preganjanja, mučenja ali nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja in ni ogroženosti zaradi vsesplošnega nasilja v razmerah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada.
- 95 V zvezi s tem je res, da se jezikovne različice Priloge I k Direktivi 2013/32 razlikujejo. Tako je le v francoski različici te priloge naveden prislov „uniformément“. Druge jezikovne različice navedene priloge, kot so jezikovne različice v bolgarskem („*за всеки отделен случай*“), španskem („*sistemática*“), češkem („*soustavně*“), danskem („*til stadighed*“), nemškem („*durchgängig*“), estonskem („*järjekindlat*“), grškem („*μόνιμα*“), angleškem („*consistently*“), hrvaškem („*trajno*“), italijanskem („*costantemente*“), latvijskem („*konsekventi*“), litovskem („*sisteminiai*“), madžarskem („*következetesen*“), malteškem („*konsistentement*“), nizozemskem („*duurzame*“), poljskem („*konsekwentnie*“), portugalskem („*sistemático*“), romunskem („*consecvent*“), slovaškem („*sústavne*“), slovenskem („*redno*“), finskem („*jatkuvasti*“) in švedskem jeziku („*genomgående*“), ustrezajo izrazom, kot so „redno“, „sistematično“, „trajno“, „neprekinjeno“ ali „dosledno“.
- 96 Razen teh semantičnih razlik se vsi ti izrazi nanašajo na pojem „nespremenljivost“. Zato in ker v členu 37 ali Prilogi I k Direktivi 2013/32 ni nobenega sklicevanja na del prebivalstva zadevne tretje države, je njihov namen navesti, da morajo biti pogoji iz te priloge izpolnjeni glede celotnega prebivalstva zadevne tretje države, da bi bila ta država lahko označena kot varna izvirna država. Tako izražajo odločitev zakonodajalca Unije, da za označitev varne izvirne države določi pogoj, da je tretja država na splošno varna za vse svoje prebivalstvo, in ne le za del tega prebivalstva.
- 97 Poleg tega tudi v državi, ki je na splošno varna za vse svoje prebivalstvo, ne obstaja nobeno absolutno jamstvo varnosti za vsakega posameznika. Iz tega razloga je zakonodajalec Unije v členu 36(1) Direktive 2013/32 v povezavi z uvodnima izjavama 40 in 42 te direktive določil možnost, da lahko vsak prosilec za mednarodno zaščito iz države, ki je bila označena za varno izvirno državo, ovrže izpodbojno domnevo o zadostni zaščiti s sklicevanjem na tehtne razloge, ki se nanašajo na njegove osebne okoliščine.

- 98 Drugič, v zvezi s trditvijo, ki se nanaša na člen 24 Direktive 2013/32, je treba poudariti, da ta člen, ki se v skladu s svojim naslovom nanaša na „[p]rosilc[e], ki potrebujejo posebna procesna jamstva“, nima nobene zveze z označitvijo tretje države za „varno izvirno državo“ v smislu člena 37 te direktive in Priloge I k tej direktivi.
- 99 Tretjič, kot je bilo navedeno v točkah od 48 do 51 te sodbe, nacionalna označitev tretjih držav za varne izvirne države omogoča, da za prošnje za mednarodno zaščito prosilcev iz teh tretjih držav velja posebna ureditev obravnavanja, ki pomeni odstopanje.
- 100 V zvezi s tem bi razlaga člena 37 Direktive 2013/32, kot da omogoča označitev tretje države za varno izvirno državo, čeprav za nekatere kategorije oseb ta država ne izpolnjuje materialnih pogojev iz Priloge I k tej direktivi, povzročila razširitev področja uporabe te posebne ureditve obravnavanja. Ker takšna razlaga ni podprta v besedilu člena 37 ali, splošneje, v navedeni direktivi, bi priznanje takšne možnosti kršilo ozko razlago, ki velja za določbe, ki pomenijo odstopanje (glej v tem smislu sodbi z dne 5. marca 2015, Komisija/Luksemburg, C-502/13, EU:C:2015:143, točka 61, in z dne 8. februarja 2024, Bundesrepublik Deutschland (Dopustnost naknadne prošnje), C-216/22, EU:C:2024:122, točka 35 in navedena sodna praksa).
- 101 Na tretjem mestu, v zvezi s cilji Direktive 2013/32 je treba opozoriti, da je poleg tega, da se z njo uresničuje splošni cilj vzpostavitve skupnih postopkovnih standardov, namen te direktive, kot je med drugim razvidno iz njene uvodne izjave 18, zlasti zagotoviti, da se o prošnjah za mednarodno zaščito odloči, „kakor hitro je to mogoče, brez poseganja v ustreznost in celovitost obravnave, ki je v teku“ (sodbi z dne 25. julija 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, točka 109, in z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 78).
- 102 V zvezi s tem je v uvodni izjavi 20 te direktive navedeno, da bi morale imeti države članice v natančno določenih okoliščinah, med drugim, kadar je prošnja verjetno neutemeljena, možnost pospešiti postopek obravnave, zlasti z uvedbo krajših, vendar razumnih rokov za določene faze postopka, brez poseganja v ustreznost in celovitost obravnave, ki je v teku, ter učinkovit dostop prosilca do osnovnih načel in jamstev, določenih s to direktivo (sodba z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 79).
- 103 Zato lahko država članica, kot je bilo navedeno v točkah od 48 do 51 te sodbe, za prošnje za mednarodno zaščito, ki so jih vložili prosilci iz tretje države, ki jo je ta država članica označila za varno izvirno državo, uporabi posebno ureditev obravnavanja, v okviru katere je mogoče med drugim pospešiti postopek obravnavanja teh prošenj (glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 80).
- 104 Ker želi zakonodajalec Unije, kot je bilo navedeno v točki 101 te sodbe, z Direktivo 2013/32 zagotoviti hitro in celovito obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito, mora v okviru izvrševanja diskrecijske pravice, ki jo ima pri določitvi skupnih postopkov za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite, tehtati ta dva cilja pri določitvi pogojev, pod katerimi lahko države članice tretjo državo označijo za varno izvirno državo (sodba z dne 4. oktobra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, točka 81).

- 105 Dejstvo, da ta zakonodajalec v okviru te direktive ni predvidel možnosti držav članic, da za tako označitev izključijo kategorije oseb, tako odraža to tehtanje in njegovo odločitev, da da prednost celovitemu obravnavanju prošelj za mednarodno zaščito, ki so jih vložili prosilci, katerih izvorna država glede njenega celotnega prebivalstva ne izpolnjuje materialnih pogojev iz Priloge I k navedeni direktivi.
- 106 Čeprav člen 61(2) Uredbe 2024/1348, katere člen 78 razveljavlja Direktivo 2013/32 z učinkom od 12. junija 2026, uvaja takšno možnost, saj določa, da se označitev tretje države kot varne izvorne države tako na ravni Unije kot na nacionalni ravni lahko opravi z izjemami za jasno prepoznavne kategorije oseb, gre za posebno pravico zakonodajalca Unije, da to označitev ponovno preuči tako, da opravi novo tehtanje zadevnih interesov.
- 107 V tem okviru je treba tudi poudariti, da mora ta zakonodajalec izbrati datum, od katerega se začne uporabljati nova določba, kot je člen 61(2) Uredbe 2024/1348; to izbiro je opravil v členu 79(2) in (3) te uredbe. Poleg tega lahko to izbiro spremeni tako, da spremeni zadnjenavedeno določbo, kar je sicer predlagala Komisija. Tako njen predlog z dne 16. aprila 2025 za Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe 2024/1348 (COM(2025) 186 final) v členu 1(2) določa spremembo člena 79(2) in (3) Uredbe 2024/1348, da se med drugim predvidi uporaba člena 61(2) te uredbe.
- 108 Zato mora predložitveno sodišče ob upoštevanju zahtev, na katere je bilo opozorjeno v točkah 66 in 85 te sodbe, in ker se za spora o glavni stvari uporablja člen 37 Direktive 2013/32, in ne člen 61(2) Uredbe 2024/1348, v skladu s členom 46(3) te direktive v povezavi s členom 47 Listine na podlagi elementov iz spisa in tistih, s katerimi se je seznanilo v postopku pred njim, preveriti, ali označitev Ljudske republike Bangladeša za varno izvorno državo iz člena 2a(1) zakonske uredbe št. 25/2008 po njeni spremembi z uredbo-zakonom št. 158/2024 izpolnjuje materialne pogoje za tako označitev, določene v Prilogi I k navedeni direktivi, glede na celotno prebivalstvo te tretje države.
- 109 Glede na zgoraj navedene razloge je treba na četrto vprašanje odgovoriti, da je treba člen 37 Direktive 2013/32 v povezavi s Prilogo I k tej direktivi razlagati tako, da nasprotuje temu, da država članica za varno izvorno državo označi tretjo državo, ki za nekatere kategorije oseb ne izpolnjuje materialnih pogojev za tako označitev, določenih v Prilogi I k navedeni direktivi.

Stroški

- 110 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Člena 36 in 37 ter člen 46(3) Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah**

je treba razlagati tako, da

ne nasprotujejo temu, da država članica z zakonodajnim aktom označi tretje države za varne izvirne države, vendar le če je ta označitev lahko predmet sodnega nadzora, ki se nanaša na to, ali so izpolnjeni materialni pogoji za tako označitev iz Priloge I k tej direktivi, ki ga opravi vsako nacionalno sodišče, ki odloča o pravnem sredstvu zoper odločbo o prošnji za mednarodno zaščito, ki se obravnava v okviru posebne ureditve za prošnje, ki jih vložijo prosilci iz tretjih držav, označenih za varne izvirne države.

2. Člena 36 in 37 ter člen 46(3) Direktive 2013/32 v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah

je treba razlagati tako, da

- mora država članica, ki tretjo državo označi za varno izvirno državo, zagotoviti zadosten in ustrezen dostop do virov informacij v smislu člena 37(3) te direktive, na katerih temelji ta označitev, ki mora po eni strani zadevnemu prosilcu za mednarodno zaščito iz te tretje države omogočiti, da brani svoje pravice v najboljših pogojih in da se ob popolnem poznavanju okoliščin odloči, ali je smiselno zadevo predložiti pristojnemu sodišču, po drugi strani pa temu sodišču omogočiti, da opravi nadzor nad odločbo o prošnji za mednarodno zaščito;
- nacionalno sodišče, ki odloča o pravnem sredstvu zoper odločbo o prošnji za mednarodno zaščito, ki se obravnava v okviru posebne ureditve obravnavanja za prošnje, ki jih vložijo prosilci iz tretjih držav, ki so označene za varne izvirne države, pri preverjanju – čeprav le posredno – ali ta označitev izpolnjuje materialne pogoje za tako označitev iz Priloge I k navedeni direktivi, lahko upošteva informacije, ki jih je samo zbralo, če se na eni strani prepriča o zanesljivosti teh informacij in na drugi strani strankam v sporu zagotovi spoštovanje načela kontradiktornosti.

3. Člen 37 Direktive 2013/32 v povezavi s Prilogo I k tej direktivi

je treba razlagati tako, da

nasprotuje temu, da država članica za varno izvirno državo označi tretjo državo, ki za nekatere kategorije oseb ne izpolnjuje materialnih pogojev za tako označitev, določenih v Prilogi I k navedeni direktivi.

Podpisi